

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

• Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. •

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 90 Lei.

Havonta ... 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Mold.

A név négy betűje Arad legutóbb szenzációját jelenti. Mold József — vidéki arányok között — nem valami kisszerű egzisztencia, nem olyan típus, aki meglepés, mint holmi elítélte és megszállt bank hivatalkók, egy-két százezer lejes illetéktelen izlettal, vagy később utánapótolható sikasztással. Ennek a típusnak fő karaktere az, hogy máhelyt megbottolt, a bicskája is beletörök. Kis ügyekre hámarabb borul rá a hatósági felbőszakadás, mint a nagyokra. Nyilván azért van ez, mert a nagy ügyekhez több talentum kell, jobb adagolás szívósság, költői körültekintés, energia és ravasság. S mert Mold ügye nagy ügy, kétségtelen, hogy ebben a korszerű figurában az energia és a körültekintés éppen egy elosztott, mint a merészesség és a hazárdéria.

A riporterek megírták, hogy főlényesen biztos volt abban, amit tesz. Vacsorázott, amikor elfogták. Cinikus volt. Tudott vacsorázni, tudott nyugodtan vacsorázni, amikor mögötte négy panamában és manipulációban eltöltött izgalmas esztendő bünlajstroma ordított, amikor nem lehetett olyan napja, amelyben ne csaphatótt volna le rá minden konzekvenciája egy a polgári törvények előtt végleg diszkreditált élet büntető zuhataga. De cinikus volt és minden olyan bűnügyben, amit egy tizleles egységben túl szokás elkövetni, a cinizmus a tettes legtöbb és legvilágosabb profil-vonása. Valaki, aki ott kezdi, hogy az édes testvéröccse szabadalmát „tulajdonítja el” és az ebből szerzett illetéktelen haszonnal kezd meg földi karrierjének szédítő ívét: valaki, aki már akkor biztosan nyugodtan vacsorázott. Figurája mellett ezen a helyen sem lehet szó nélkül elhaladni és keresni kell a bűn szociális motívumait.

Van abban, amit Mold művelt, groteszk is. Amikor rothadtnak nyilvánítja a gabonát és az éhező munkások elől elvonja a kenyert, a dévai ágens csehszlovákiai üzletkőre javára: ugyanakkor számos aradi vállalatnál és belföldi ipartelepnel vállal érdekeltséget az így szerzett pénzen. A vámnál lop és a révnél befekteti. Halmoz. Totalizátort játszik, ő maga veszi a tikkett, rendezzi a versenyt, megteszi a falovait és a finisben egyszerre hat helyen fut be, ha kell. Soborsírhelyen, vagy Marosvásárhelyen, vagy Chujon is. Vállalatokat alapít az illegitim tőkével és nem gondol arra, hogy ezek a vállalkozások és ezeknek a vállalkozásoknak tisztviselői nem érzik a pénz szagát, amivel kifizetik őket, s ezt a szagot maga a pénz sem érsi, mert gyümölcsözött módon csatlakozik az illegitim tőkéhez. A totalizátoros Mold cinikus játékos, akik-bőljak úgy he-

lyezi és úgy helyeztetni el, ahogy akarja, bizonyára szuggesztív erő is, aki hamisan könyvetet és aki magával sodor a cinizmusba, a panamába, az örvénybe és a törvénybe mindenkit, aki nem engedelmeskedik. Közben Svájccal levelez és az egyre szaporodó halatlán magánvagyonot olyan bankokban helyezi el, amelyek már nem leit, hanem frankot, vagy fontot fogadnak el csak.

Kukorica, cipő, buza, ruha, szarvasmarha, fa üveg, mészégető: van-e olyan ága egyáltalán az ipari és gazdasági életnek ezen a szűkebb területen, ahová a Mold-féle aranyak el ne gurították volna? Hogy nem fertőzött, nem járványozott ez a tőke, amelynek misztikus eredete azon a föltűnő módon került el az éberszemű hatóságok figyelmét, amilyen módon csak igazán nagystilű és évek óta főződő bűnügyek könyhaszaga párolgott el a levegőben. A ki nem dőlt be ennek a szuggesztív cinizmusnak, aki nem hajolt meg ezelőtt az energiával megelített bűnös szándék előtt, annak pusztulnia kellett, azt határokon átdobták, azt családjától lökték el és állásától fosztották meg. A bűnösen gyűjtött pénznek mégis csak leihatatlan ereje volt.

Es Mold József fotografiájának megrajzolásában ez a főkontur: hogy az államtól kezdve kistisztviselőig és könyvelőig inficiált mindent, ami összeköttetésbe ke-

rült vele. Alig lehet elhinni mind- ezt, ami ebben a bünlajstromban felsorolattik és alig képzelhető el, hogy négy esztendőn keresztül sikerült Moldnak ez a nagystilű porhintés. Vacsorázott, amikor elfogták és akinek négy ilyen esztendő után biztonságos érzései lehetnek a vacsorától kezdve a korzózásig.

aki négy ilyen esztendő után nem tudja elképzelni az ötödiket, amelyben lecsap rája a büntetőigazságszolgáltatás keze, de el tud képzelni még tízet, huszat, negyvenet a panama nyugodt és biztonságos légkörében: az valóban megérdemli azt a karriert, amit az ügyészégi cella jelent.

Románia és a nemzetközi vonatok.

— Tiltakozás román állampolgárok értékpapirjainak visszatartása ellen. —

Bucurestből jelentik: Brătianu Vintila pénzügyminiszter ma fogadta Pierere Argo francia delegátust, aki Letrage francia miniszter utasítására jött Bucurestbe, hogy a nemzetközi vonatoknak Romániával való közlekedése ügyében tárgyaljon. (Rador.)

Párisból jelentik: Ismeretes a magyar és az osztrák kormányoknál ama intézkedése, hogy a román állampolgároknak az osztrák-magyar banknál levő állampapirjait visszatartás alá követelesek fejében, amelyek a két kormány Romániával szemben támasztott. A román kormány most a jóvátélt bizottsághoz jegyzéket intézett, amelyben tiltakozott az osztrák és magyar kormányok eme eljárása ellen. A román kormány,

követeli a zálogként visszatartott értékek azonnali kiadását. (Rador.)

Bucurestből jelentik: A pénzügy miniszterhez érkezett távirat szerint a román-bolgár jóvátétel kérdésében tárgyaló bolgár bizottság a jövő héten Bucurestbe érkezik. A pénzügyminiszter felszólította Antonescu párisi román követet, hogy hívja fel jelentkezésre azokat a francia tőkéseket, akiknek román állampapirjaik vannak, hogy becserelejk azokat.

A magyarigeni választás. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A magyarigeni választókerületben a választás tartamára kihirdették az osztrómállapotot. Dr. Dragomir egyetemi tanár, nemzeti párti jelölt megválasztása érdekében több nemzeti párti képviselő, köztük Vajda Sándor is ideérkezett.

A gimnasztika

pszihikai hatása.

Írta: Strifler Ferenc.

Senki sem vitathatja a testgyakorlásnak kézzel fogható, szemmel látható hatását az izmokra, csontokra, vérkeringésre és az egész emberi szervezetre, hiszen az egész fiatal gyermek is tudja már ezt, amit azzal is bizonyít, hogy egyes testgyakorlatok (pl. sulyzó, szabadgyakorlatok) után megfeszíti bicepszt és a legkomolyabban vizsgálhatja, mennyit gyapapodott s milyen kemény. Sőt a legtöbbje még társának is odanyújtja karját, hogy az is megtapogassa és csodálkozzék az ő nagy erős békáján. A testgyakorlásnak nemcsak a testre magára van fejlesztő hatása, hanem közvetve ép oly erős hatással van az emberi lélekre is. Erről a hatásról, vagyis a testgyakorlás pszihikai hatásáról óhajtok két évtizedes gyakorlás alatt szerzett tapasztalataim alapján, a lehető legrövidebben tiszta képet nyújtani.

Hogy régen felismerték a testgyakorlásnak lelki hatását, azt bizonyítják a hagyományok, régi írá-

sok, melyek mind a régi görög testnevelésre utalnak. Luther Márton (1483—1546) azt írta: „Igen okosan cselekedtek a régi görögök, hogy a testgyakorlatokat művelték, mert azzal valami becsületet és hasznosat cselekedtek, mely megőrizte őket a kéjelgéstől, fajtánságtól, evéstől, ivástól és kártyázástól. Azért szeretem a zenét, a vívást, birkózást stb. legjobban, mert közülük az első a bus gondolatokat elűzi, utóbbiak pedig ügyesítik a testet és fentartják az egészséget. Oka még, hogy ne merüljön az ember dorbézolásba, neveltségbe és játékba, mint ahogy azt most városokban és udvarokban látni lehet. Ez a következménye a testgyakorlatok elhanyagolásának” Ime a XVI. század egyik nagy elméje, mely helyesen fogja fel a gimnasztika hatását.

Mielőtt rátérnék a testgyakorlás lelki hatásának tárgyalására, ismerkedjünk meg előbb néhány meghatározással, amely a gimnasztikára vonatkozik. Knudsen szerint „gimnasztikának nevezzük a tervszerűen összeállított és — egészségügyi szempontból — rendszeresen végzett testgyakorlatokat, me-

lyeknek helyes mértéke mindenkor az emberi szervezet általános fejlettsége és gyakorlottsága.” — Maurer szerint: „A tornázás legrövidebb meghatározása az emberi testet fejlesztő, képző és épségben tartó rendszeres testgyakorlás”. Szerintem a testgyakorlás a következő meghatározásban jut kifejezésre: „Testünk erejének és ügyességének fejlesztése, a testi és lelki egészség, frissesség fentartása érdekében”.

Ezeket előrebocsátva, rátérhetünk a testgyakorlás pszihikai hatásának tárgyalására. Tudjuk, hogy a legszebb férfui lelki sajátosságok közé tartoznak az önbizalom, akaratéro és bátorság. Főleg ezekre a lelki tulajdonságokra hatnak legerősebben a testgyakorlás egyes ágai és különösen az uszás, a vívás és birkózás. Hogy milyen előnyösen hat a lélekre az uszás, egy-két elég érdekes kis történetkével bátorkodom a türelmet igénybe venni. Ezelőtt harminc esztendővel még a Neptum-uszoda és a Strand nem volt Aradon, néhány 12 év körüli iskolásfiú furdott a Marosban ott, ahol most az ócska kotrógép roncsai hevernek a jobb-

Egy kis indiszkréció.

(Párisban nem idegenkednek a tárgyalástól.)

Párisból jelentik: Theunis megérkezett Párisba és tanácskozott a kormány tagjaival, Foch marsallal és Weygand tábornokkal a Ruhr-megszállással kapcsolatos kiviteli engedélyek, közlekedési ügyek és fizetési eszközök problémájáról és a német ellenállás leküzdését célzó újabb rendszabályokról. A francia sajtó azt hiszi, hogy Németország bizonyára talál utat, hogy te kintélyének megcsorbitása nélkül új javaslatot tegyen a jóvátétel ügyében. Párisban hajlam van ilyen tárgyalásokra. A német kormány azonban a státuskvó helyreállításáig tudni nem akar, mert a jelenlegi kormánynak erős ellenzéki áramlattal kellene megküzdenie, ha politikájának eddigi irányától eltérne.

Essenből jelentik: Degoutte tá-

parton, a katonauszodával szemben. Egyik meggondolatlan, uszni nem tudó (B. I. most is aradi lakos) mély vízbe, valami gördörbe jutva, kapkodni, majd kiáltozni kezdett, mire a többi nem uszók lejtükben elszaladtak. Szerencsére volt közöttük egy jó uszó kis fiú, aki a fuldokló után vetette magát és azt hajánál fogva megragadta. A víz mély volt, mindketten a fenékre kerültek, de a kis uszó lélekjelenlétét nem veszve el bátran dolgozott tovább és a víz alatt von szolta fuldokló barátját a partra, hol mindketten fáradtan leültek s ezután természetesen a fürdőzés befejezést nyert. Egy más alkalommal ugyanez a kis fiú előzetes megbeszélés, olyan fogadásfele után a temesvári hidnál S. E. nevű osztálytársával megindult, hogy átusszák a Marost. Ki ér át hamarabb? S. E. vagy Ó. A kis fiú 20—25 lépéssel hamarabb ért a parthoz, midőn ugyancsak azon a parton fürdőző fiúk kétségbeesve hadonásztak és figyelmeztették, hogy elmaradt pajtása görcsöt kapott, mert kapkod. A kis fiú erre vissza uszott barátjához, megragadta félkézzel annak uszónadrágját és úgy lökdöste a part felé. Egyéb baj nem történt, minthogy az uszó nadrág kissé elszakadt és tulajdonosa úgy gyalogolt át a temesvári hidon a jobb partra, ahol a ruhák feküdtek. A kis fiú pedig egyedül uszott vissza és megvárta barátját, szépen felöltözködtek és csendesen hazabállagtak. (Folytatjuk.)

bornok parancsot adott ki, amelyben megtiltja a német minisztereknek a megszállott területeken való tartózkodást. A rendőri közegeket és egyéb nyilvános szerveket utasítja a

tábornok, hogy amennyiben német miniszterek megszállt területen tartózkodnak, tartóztassák le és adják át őket a megszállt seregek katonai bíróságának.

Budapest a morfium karjaiban.

(Híres egyetemi tanárok nyilatkozata a veszedelemről.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától). A morfium borzalmos következményü élvezete Keletről jött Európába, ahol Párison át majdnem valamennyi világáros arra díszponált emberei a karjai közé vetették magukat. Budapest a háboru előtti idők aránylag kevesebb morfinista akadt, a háboru azonban e rémes szenvedély katonáinak számát is megnövelte. Kérdést intéztünk több szakemberhez és valamennyi a legszomorúbb kórtünetet állapította meg. Moravcsik Ernő dr. egyetemi orvosprofesszor a következőket mondotta:

— A morfinizmus mint betegség talán kevésbé veszedelmes annál a szenvedélynél, amellyel a közönség ráveti magát a méregre. Az egyéni élvezés szomorú tünete ez, a kielégítetlen mohóság és az erkölcsi felelőtlenség tulhajtása, de minden mohóságában és erőszakosságában megfelel a háboru és az azt követő megrázkódtatások pszichózisának. Ha betegségnek tekintjük a morfinizmust, vannak kezdeti és végső tünetei. Megjegyzendő azonban az is, hogy a morfinizmus sohasem a megszoktatás, hanem mindig az egyéni indiszpozíció következménye. A legtöbb emberben megvan a vele született hajlandóság, hogy valami veszedelmes és pusztító mámort keresen, amelynek sohasem célja, pusztán eszköze a morfium. Minél jobban jelentkezik ez a hajlandóság, annál jobban érzi a beteg a tüneteket, melyek különféle testi kívánságokban nyilvánulnak meg. Érdekes megfigyelni egy morfinista szubjektív életét és a mámort az azt a skáláját, amelyet egy-egy Pravaz-fecskendezés előtt szenved el. Kezdetben légzési nehézségeket, nyelési zavarokat érez, ezek a tünetek azonban a Pravaz nyomán a vágy kielégítésével eltűnnek sőt az aktus után a morfium jótékony, könnyítő hatással van a betegre. Minél szenvedélyesebb morfinista valaki, annál fantasztikusabb és gyakoribb mértékben nyilvánul meg a szenvedélye. Jelenleg a nehéz megélhetési viszonyok és a zavaros pszichózis sok beteget a végső stádium elé sodort. Ezt a stádiumot a heves indulatkitörések, idegi nyugtalanság és az öngyilkos gondolatok előtérbejutása jellemzi. A morfinisták a legfantasztikusabb öngyilkossági módokat szokták alkalmazni.

Hollós István dr. elmeorvosintézeteti főorvos így nyilatkozott:

— A morfinizmus a társadalom veszedelme. A társadalom harcot indított a morfinizmus ellen és ne-

künk orvosoknak a feladatunk, hogy a betegség és szenvedély minden borzalmával rémítsük el az erre hajlamosokat az élvezéstől. Mindnyájan tudjuk, hogy a mai idők különösen alkalmasak ilyen szenvedélyek felkeltésére és aki egyszer belehullt ebbe a végnélküli rohanásba, az elveszett ember a társadalom számára. Hatásában és eredményében borzalmas a morfium. Nincs az az erős szervezet és szilárd jellem, amely ellenállni tudna pusztító hatásának. Lopásra csábít, bűnök, öngyilkosság elkövetésére ösztönöz. A ma felnövő nemzedék a morfiumot mint a feledtetés fluidumát ismerte meg és használja, még pedig olyan nagy mértékben, hogy aggodalommal tölt el, ha az új generáció jövő életére gondolok. Sok a fiatalok között és testileg-lelkileg rokkant, mert a morfiumot már a külvárosi csapszékekben is ismerik és árulják. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a modern kor idegtelehez hozzátartozik a morfium, bár a kor zavaros eszméiben, kavargásában és fékevesztett rohanásában pénz, vagyon és jobb élet után és a morfium pszichéjében vannak közös tényezők, mégis a morfium csak fokozza és a tulságba hajtja a dekadenciát. Éppen most hallom, hogy alakulóban van egy antimorfinista egyesület, amely a társadalom valamennyi rétegét egyesíteni fogja, hogy közös lobogó alatt küzdjön a veszedelmes méreg ellen és visszahelyezze eredeti hivatásába: a gyógytudomány nagy-szerű segítőeszközévé. Elmeorvosintézetem most körülbelül harminc morfinista beteget ápol, kivétel nélkül mind az intelligens osztályból való. A morfium hajszolása már tébolyig fokozódott náluk, menthetetlenek.

Egy ismert elmeorvos egy morfinizmus tüneteiről mondott különösen érdekes részleteket:

— A morfinista beteg, ha lehet így nevezni, valami különös és ellenállhatatlan kényszert érez magában, hogy szenvedélyét, a mely egy vagy több tünetben nyilvánul, végrehajtsa. Többnyire fizikai rossz szulléttel kapcsolatos üresség érzete lepi meg a beteget, amely, ha nem talál kielégítésre, tönkre teszi teljes szellemi képességeit. Ha viszont kielégítik, lerontja testi egészségét, egyszóval mindenképpen káros és romboló hatása. A morfinizmus ma már birtokába vette legjelesebb szellemi és társadalmi köreinket. Elmeorvosintézetünk szép számmal fogadnak magukba értékes és fontos embereket, akik már kádóltak a gyilkos morfin-mámort-

ral való harcban. A szellemi képes-ségekre a morfium még sokkal veszedelmesebb hatással van, mint az ópium. A magyar morfinizmus ügye, sajnos, elhanyagolt állapotban van, ezt csak intenzív lelki neveléssel, erős és biztos munkairány nyal lehetne ellensúlyozni.

II. Miklós cár

utolsó éjszakája Carszkoje-Szelóban.

(Lukovszki orosz tudós érdekes visszaemlékezései).

Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától). A pétervári császári muzeum volt aligazgatója, Lukovszki professzor egy berlini orosz lapban érdekes visszaemlékezéseket közöl II. Miklós cár utolsó éjszakájáról Carszkoje-Szelóban. Ezen a napon, 1917. július 31-én Lukovszki a császári kastélyban tartózkodott, hogy inventárt készítsen a császári lakosztályokban elhelyezett tárgyakról. Estefelé megjelent Kerenszki, az akkori miniszterelnök. Kerenszki igen izgatott volt és mindenáron arra törekedett, hogy az elutazást titokban tartsa, hogy a császári családot ezáltal esetleges inzultusoktól megóvjá. A kastély külső képe igen különös volt. Az őrszemek földre rakták puskájukat és cigarettát sodortak. A szolgaszemélyzet azonban csak igen halkán beszélt és csendben közlekedett. Azt remélték ugyanis, hogy a cári család ősszel visszatér miként Kerenszki a cárnénak megígérte. A császári család türelmetlenül várta az elutazás óráját, a vonat azonban egyre késett. Kerenszki szüntelenül Pétervárra telefonált. Végre, úgy 5 óra felé halmban, arról értesült, hogy a vonat kisiklás következtében nem tudja folytatni útját.

Közben kivirradt. A császári család még mindig az utazó bőrdöngön ül és várakozik. A szolgaszemélyzet sir. — Kerenszki látja, hogy nem lehet tovább várni. — Autókat hoznak, mielőtt az elutazás híre nyilvánosságra jutna. Nemsokára 10 teherkocsi és 50 szolga érkezik a podgyász elszállítására. Végre megjelenik a cár is ezredesi uniformisban, megtörve, fáradtan. Karján a cárnő. Akadozó hangon köszönti a legyekhezetlen katonákat, akik kíváncsian bámulják őt:

— Üdvözlét, gyermekeim!

— Üdvözlét ezredes ur! — felelik ezek.

Utánuk a carevics jön a nagyhercegnőkkel. Hasztalanul erőlködtek, hogy vigáknak mutatkozzanak. A cár, a cárnő és a carevics az első autóból szálltak be. A hátsó ablakon keresztül egy pillanatra látni lehetett, mint a cárnő sirva visszafordul és a kastélyt keresztet vetve, megáldotta... Így írja le Lukovszki professzor II. Miklós cár utolsó éjszakáját Carszkoje-Szelóban, a cárnő világhírű kéjlakában.

marhákat 160.000 leiert vásárolta meg egy vasuti főtisztviselő. A megvett szarvasmarhaállományt két aradi mézárósnak adták el, amelyre 25 ezer lei előleget vettek fel. A 25 ezer leit a CFR. pénztárába kellett volna letétbe helyezni, azonban Mold ezt nem tette, hanem az összeget a saját vállalataiba fektette. Csak amikor egy rovincsolásnál számonkérték az összeget, fizette vissza a 25 ezer leit. Azonkívül nagymennyiségű jutányos áru szeszt küldött a vezérigazgatóság az aradi élelmezési kerület részére. A vezérigazgatóság egy rendeletben meghatározta, hogy a szesz árához maximum 3 százalékot lehet hozzáadni párolgás címén. Mold azonban a szesz literjét kilenc lejjelel adta el drágábban a tisztviselőknél. Az ilyen módon összeszedett összegeket a vállalataiba fektette.

Mold József, úgy látszik, hogy már a múlt év végén érezte, hogy ingadozik a talaj a lábai alatt és Svájcba akart szökni. Ugyanakkor nagyszögű pénzt utalt át egy svájci bankba. Az utlevélét azonban érthető okokból nem adta ki az illetékes hatóság. Mold József az általa megbízhatatlannak tartott tisztviselők ellen, akiktől félnie kellett, hogy üzemeit leleplezi, a legmesszebbmenő hajszát indította. Igen sok CFR. tisztviselőnek kellett az ő feljelentései vagy egyéb áskálódásai miatt a CFR. től távozni. Eddigi megállapítás szerint Mold József 15 millióval károsíthatta meg az államot. De nincs kizárva, hogy ez az összeg, hogyha tisztázódik Mold minden manipulációja, még hatalmasabbá fog növekedni. Mold József minden vagyonát ilyen úton szerezte és a vagyonának nagyobb része az állam megkárosításából ered. Ezért az ügyészség elrendelte Mold József teljes vagyonára a bűnügyi zárlatot.

Az ügyészség fogházában eddig öt részest tartóztattak le. A Mold-ügygel az ügyészségen Dobroviciu ügyész foglalkozik és az eddig elért szép eredmények között sokban van része. Sommer Nándor vizsgáló bíró holnap kezdi meg a letartóztatottak kihallgatását.

A bezárt gimnázium.

(Anghelcsu kultuszminiszter utja.)

Oradea-mareról (Nagyváradról) jelentik: A biharmegyei prefektura ma táviratot kapott Bucurestiből, hogy Anghelcsu közoktatásügyi miniszter szombaton Nagyváradra érkezik. A kultuszminiszter jövetelének célja elsősorban a premontrei főgimnázium ügyének megvizsgálása. Mint ismeretes, néhány hét előtt a gimnáziumban az előadásokat beszüntették, mert a tanítás menetében bizonyos irredenta tónust észleltek. Azóta mintegy ezer gimnáziumi tanuló teljesen intézet nélkül áll. Több küldöttség járt már ebben az ügyben Bucurestiben. Most jutott az ügy ahhoz a fordulathoz, hogy maga a miniszter jön Nagyváradra a fontos közoktatásügyi kérdés megvizsgálására és valószínűnek tartják, hogy a vizsgálat után az intézet megnyitása be fog következni. Kérdés azonban az, hogy vajon megmaradhat a gimnázium továbbra is a premontreiek kezében, vagy pedig esetleg az állam veszi át.

— Az osztrák kancellár Belgrádban, Bécsből jelentik: Seipel kancellár és Griegberger pénzügyminiszter Belgrádba utaztak.

Hogy áll a leu?

Február 22-én fizettek 100 leiert:

Parisban 8'05 frankot
Zürichben 2.60 frankot.
Budapesten 1450 koronát
Bécsben 33500 koronát
Brüsszelben 8'95 frankot
Newyorkban 47'50 centet
Berlinben 11300 márkát
Londonban 1 fontért 1030 leit.

Meztelenül.

(Helga Noerisson tánca meghívottak előtt).

A szép test kultusza, a régi görögök és rómaiak kulturája lassan tért hódít nyugaton. Aradra is besurrant. Előbb félnken, lábát ezüst vagy arany szandálba rejtve. Miközben csillogó flitteres fátyolok simogatták, szeméit, a szemérmes, néha lesújtó pillantások kereszt tüze alatt, lesütve tartotta. De a tegnapi napon bevonult Aradra is a meztelenség. Helga Noerisson táncolt a Lloyd nagytermében. Elefántcsontszínű testén még egy angol flastrom sem irigykedett. Ugy nézett ki, mint ahogy Évát festik a paradicsomban. Évának hosszú a haja, Helgának ellenben rövid. Amint a reflektor vörös, sárga és zöld fénye körülölelte meztelen testét, amely mint egy antik szobor emelkedett ki a színpad sötét háttéréből, megvillantak a férfiak műértő szeméi.

Tíz órára volt hirdelve az előadás megkezdése. Tíz óra előtt összegyűlt a kiválasztott vendégsereg a Központi éttermében. Leginkább férfiak. A nők még nálunk nem tudják levetni a konvencionális előítéleteket. Ők még nem akarják vagy nem tudják megérteni a meztelenség művészetét. Izgatott várakozás, tréfás diskurzusok és rohannak a percek, a negyedórák. Végre egynegyed tizenkettőkor jelezték, hogy az előadás kezdetét veszi.

Csányi Mátyás karmester ott ül egy sárga, odvas fogu rövid pianinó mellett. Mintha rosszkedvű volna. Nagy kerek szemüvege dühösen villan meg néha a villany lámpák fényében. A teremben helyet foglalnak a meghívottak a 150 lei és beszélgetnek a meztelenségről. Két elegáns urihölgy is bejön. Leülnek a terem végén lévő fotelokban. Ott félhomály van. Nyilván szégyellik merész tettüket. Egy harmadik hölgy jön be: Balogh Böske. Ő nem törődik az előítéletekkel, a legjobb helyet, két gazdag aradi uriember között, foglalja el. A városháza egy fiatal rokonszenves, de nős tisztviselőjével van képviselve. Ott van a vasut, a megyeháza, a rendőrség, a sziguranca, de nem hivatalosan. A művészet iránti vágyakozás vitte oda őket. Érdekes, hogy a megjelentek nagyobb része nős emberek. Talán az asszonyok küldték el férjeiket a táncestélyre. Mit lehessen tudni?

Fél tizenkettő. Három rekedt kongás hallatszik, amely úgy hangzik mint a jazz-bandának egyik hangszerre. A nézőtér elsötétül. A függöny szétnyílik. A reflektor serceg aztán a színpadra dobja vörös fényét és megszólal a zongora. A nézőtérén csönd és várakozás. Néhány ütem után megjelenik Helga Noerisson. Nagy csalódás. A művész nő föl van öltözve. Szépen táncol, alakja csodásan hajlik, de a testén ruha van. A közönség körében suttognak. Beszélnek a 150 leiről, meg a meztelenségről.

Az első számnak szerencsére vége van, talán majd a következő kielégíti a várakozást. Második szám. Helga Noerisson teljesen meztelen. A zöldes fényben csillog a hajlékony fehér teste. A nézőtérén csönd van. Csak itt-ott hangzanak fel különös sóhajtások. A

függöny legördül. Azaz, hogy legördülne, mert ebben a pillanatban rettentő recsegés ropogás tör meg a meghatott csendet. A kulissza összedől. A művész nő sikolt, a közönség kacag. Szerencsére nincs baj. Csak egy félórát kell várakozni, amíg a kulisszákat összeszegezik. Elég idő a vitatkozásra. Vannak, akik csak a művészetet látják a meztelenségben. Vannak a kik mást is látnak és vannak, akik csak mást látnak. Ezek a legboldergabbak. A kulissza kész, a táncokat folytatja a művész nő meztelenül. Amikor vége volt az estélynek, a lámpák kigyulladtak. És a művészi vágytól s egyéb izgalmaktól kipirult arcu emberek szétoszlottak. Az általános vélemény az volt, hogy a meztelenség nyilvános aradi premierje megérte a 150 leit.

Utazás Aradtól — Aradig.

Irja: Fekete Tivadar.

A Fiafa Avram Jancu (Szabadság-téri) konflis állomás előtt találkozunk ma reggel, polgártárs. Engedje meg, hogy meginvitáljam. Jegyet váltunk egy bérkocsira: Aradtól—Aradig. Ön azt hiszi, hogy egészen rövid turáról lesz szó, valami cirkusz viciózusról, amit fából vaskarkának is neveznek néha. Téved. Mi Aradról indulunk el és Aradra érünk vissza, de higgye el, hogy nincs eu rópai város, ahol annyi látnivaló lenne, mint Aradon. Panoptikum lesz, vagy panorama: kérem, tartson velem, olvasó ur, vagy olvasó kisasszony: nem fogja megbánni. Én például igen gyakran gondoltam arra, hogy a Str. Metianu (Forray-utca) egy-két kirakata a pesti Váci-utca emlékeztet, az Asztalos Sándor-utca a prágai gettó egy-két házára, a Főter a belgrádi Knyez Mihajlova utcára, az egész kisvauti utvonálnak pedig, esküszöm, ezen a kontinensen nincsen párja. Hogy ne is említsem Rothenburgot, ama híres antik német várost, ahol a városi tanács rendeletileg tiltotta el az ősi házak renoválását, mondván, hogy ami antik, az maradjon antik. (Nem tudom: Aradon ilyen antikvitást jelent-e a Széchenyi-gőzmalom leégett faltörpéje?) Szóval: aradi körutat kezdünk, középeurópai gukkerrel.

A város mai vezetőségének itt mindjárt, — egy hosszabb cikksozozat elején, — adassék meg a nagyrabecsülés és az elismerés. Az erdélyi városok között Arad ma viszonylagosan egészséges klimát jelent, ellentétben a város multjával, — a dr. Schuster-féle akció előtt — amikor a járványok serege pusztított erőfelé. Aradon nem grasszálnak már a régi miazmák és bacillusok, van vízvezeték és csatorna, de megállni nem lehet itt és a gyomlálást éppen úgy folytatni kell: az oltást: az akko-

tást azonképpen, ahogy a régi csökevények pusztítását. A meglévő eszközöket és intézményeket fejleszteni kell, a fenntartásukról és a toldozásukról gondoskodni: kötelesség. Mert a tisztaság és a higiénia...

Egyelőre még ne várospolitizáljunk, polgártárs. Beszállunk a bérkocsiba és elindulunk: Arad fedezésére. Ön mosolyogni fog, ha kiderül, hogy mit fedezünk föl elsőnek.

A bérkocsi.

Bőrülésen ülünk, vagy szalmazsákon? Egyáltalában: konflis ez a konflis, vagy szekér? Királynőm, megölnek az álmok, s dökög, dökög az ócska konflis, — mondaná most Ady Endre. Ebben a kocsi-ban ott látható a mult század aszt matikus rohamainak menükártyája — a padlón. (Gyékény nincs, szőnyeg nincs, a bőrülés vászonnal toldott, ott, ahol nem foltozták, szalmazsák.) Így ahogy van, az aradi bérkocsi belseje maga az infekció és ragályos betegség.

Tudom, hogy az aradi orvosi hivatal gondot fordít a kocsikra és a kocsisokra. Mégis, úgy hiszem, nem ártana a gyakoribb sorozás, a hajtási engedély fokozott ellenőrzése és főleg: a kocsis modoriskolája. Klasszikusan gorombák néha ezek a bérkocsisok, déli tanyáikon, pihenő buvóhelyeiken este és nappal megfigyelni őket külön aradi karkép. Mennyi éretlen gyerek hajt itt lovat! Aki most visz minket, polgártárs, az aradi körutazásra, alig van 15 éves. A többi majdnem mind öreg és részeges. *S tudok közöttük kerítőket, akik az éjjel érkező hajléktalan bucuresszi utazót percentuális részesedésért szállítják egy-egy ló tüttöt találk helyre.* (Ezeket is megbeszéljük, polgártárs.)

A városi sátrak mögötti utrészen a város külön kútát állított fel, a lovak itatására és mosdatá-

sára. Itt még türethők az állapotok, ha megpihennek a „tand-beli” kocsi De szemben, a másik oldal frontját is elfoglalják a kocsi, ott is itatnak és mosdatnak és ez már aztán ázsiai kép. Az filatok és a szemetek orrfacsaró káosza. Páratlan látvány egy hetvenezer lakosú város kellős közepén. Sürgősen kell ellenőriztetni a konflis-standot!

A tarifáról — amit most emeltek fel — beszélni külön fejezetet érdemelne. S ha igaz is, hogy a lótarítás drága és a zab megfizethetetlen, az is tény, hogy az áremelés áftu tó utasokra érvényes lehet, de aradi lakókra és benmszülöttekre alig. Mi, akik a város belterületére szorultunk, nem érdemeljük meg az áremelést. Rendőrség, orvosok, újságírók, akik a közbiztonság, a közegészség és a közérdek képviselői, joggal kifogásolhatják a tarifa-emelést, s ha drága is az időnk, s gyorsan ott kell lenni a helyszínen, annyi helyünk és any-

nyi időnk marad még, hogy tiltakozzunk!

Tessék tarifát felállítani — ha drága az ötezer lejes taxaméter — egy közönséges órája minden aradi kocsinak van. Felültem: 10 óra 15 perckor, leszálltam: 11 órakor. 45 perc, 10 percre 10 lejt számítva: 45 lejt. Vagy tessék 15 percre 10 lejt számítani. De méltányos órarendszer alapján az egész tarifakérdést játszva meg lehetne oldani. Az éjszakai fuvardiják ügyében indítványozom: márciustól októberig 10 órától kezdődik az éjjel. Ha a tarifa megrövidíti az utast, az utas rövidítse meg az időt. Valahol be kell hozni a differenciát!

De a kocsis már fülel, polgártárs, ugylátszik, észrevette, hogy róla beszélünk, így, döcögés közben. Engedje meg, hogy körutunk holmapi fázisában ne arról beszéljek, hogy *miben*, hanem, hogy *miért* utazunk Aradtól Aradig? ... (Folytatom).

A budapesti pokolgép-merényletek.

(Szívélyes üdvözet a 101-től. — A rendőri nyomozás. — Helyszíni szemle Rassay lakásán. — Egymillió korona a nyomravezetőnek.)

Budapestről táviratozzák: A kettős bombamerénylet ügyében a rendőrségen információk adása céljából kihallgatták Miklós Andort, Az Est főszerkesztőjét. A személyleírás alapján néhány előállítás és szembesítés történt a hordárokkal, de ezek egyikben sem ismerték fel azt a fiatalembert, aki a csomagokat átadták. A személyleírást az összes rendőrök és detektívek megkapták. A rendőrség eddigi munkája alapján érdekes eredményt vár, amelyet hamarosan már nyilvánosságra is hozhat.

A meghiusult merényletekről budapesti tudósítónk még a következő részleteket jelenti:

A rendőrségen, amint a két gyanús csomagról értesültek, azonnal elrendelték a nyomozást. Andréka Károly főkapitányhelyettes detektívönök intézkedésére mozgósították a sérülési osztály összes tisztviselőit. A főkapitányságon a Miklós Andornak szánt csomagot a katonai szakértők bevonásával felbontották. Konstatálták, hogy a csomagban kezdetleges módon összeállított kézigránát volt, amelynek gyújtószinórja egy rozsdás festékdoboz tetejére volt erősítve. A gránát összeállításánál fogva akkor robbant volna, hogy ha valaki a dobozt kezében tartja. Ez esetben a kézigránát a földre esik és a drótszinór automatice felrobbantja a benne levő ekrazitot.

Figyelmeztették Rassay Károlyt, hogy ne nyuljon senki az ő lakására küldött csomaghoz. Közben a detektívek a főkapitányság közigazgatási helyiségében a két csomagot vivő hordár előállítására intézkedtek. Rassay Károly lakására éjfél tájban érkezett meg Andréka főkapitány-helyettes vezetésével a rendőri és szakértői bizottság.

A bizottság tagjai az ebédelőbe

mentek, ahol az asztalon feküdt a félig kicsomagolt gránát. A fegyver szakértők megállapították, hogy ez a gránát sokkal jobban van megkonstruálva, mint az, amelyet Miklós Andornak küldtek. A csomagoló papirosok lefejtése után egy kockás papirdarab került elő, amelyre ez volt írva:

SZÍVÉLYES ÜDVÖZLET A 101-TŐL.

[Az írásból rögtön megállapítható, hogy azt a gránát küldője balkézrel vetette a papírra, nehogy írását meg lehessen ismerni. A szakértők megállapították, hogy a gránátot azért tették egy régi olajfesték-dobozba, hogy a csomag kibontása után ne lehessen felismerni annak tartalmát. A gránát különben egy kiló súlyú volt és olyan összetételű, aminőt az osztrák-magyar hadseregben első típusként használtak. A tartalma ekrazit és a hatására nézve jellemző, az egyik szakértőnek a nyilatkozata:

— Körülbelül tizenötven vagyunk a szobában, ha ez a gránát felrobban, mindnyájunknak végünk van.

A szakértő megállapította, hogy a „Szívélyes üdvözet a 101-től” felírás teljesen egyezik azzal, amelyet a másik bomba mellé csatoltak. A csomag kívülől egy hollandi kakaó színes papirosába volt csomagolva, annál is inkább, mert az első pillantásra a pléhdoboz is megfelelt egy nagyobb kakaós doboznak.

A szakértői bizottság munkájának bevégzése után Andréka főkapitányhelyettes Rassay Károlyt hallgatta ki az ügy előzményeiről. Andréka főkapitányhelyettes Rassay Károlytól több fenyegető levelet vitt el.

Éjfél tájban Reiter őrnagy, ügyész és katonai szakértő, a fegyvergyári műhely parancsnoka, megérkezett a főkapitányságra és a rendőrség egyik szerelőjének segítségével felbontotta a Miklós Andornak küldött dobozt.

Egy ollóval felnyitották a bádogg konzervdobozt, amelyben még egy kisebb konzervdoboz volt. Ezt is felbontották és benne egy régi mintájú Wöllersdorffban készült nyeles kézigránát találtak, aminőt a háború elején használt az osztrák-magyar hadsereg. A felső dobozt egész primitív módon két helyen átfúrták és a lyukakon impregnált kőből készült gyújtószinórt fűzték át, amelyet hasonló módon áthúztak a belső dobozon is. A két doboz között újság papirfojtás volt a belső dobozban pedig fadarabok közé rögzítették a kézigránát. A szakértő szerint a tettesek semmiesetre sem gondolhattak arra, hogy intelligens emberek kezében felrobbanhatna a gránát, az pedig egyenesen képtelenség, hogy a címzettek bármelyike is meggyújtotta volna a gyújtószinórt. Ebből arra lehet következtetni, hogy a tettesek Az Est szerkesztőségét csak meg akarták ijeszteni.

A papírok között — mint fentebb megírtuk — egy nagy vonalzott ívet találtak, amelyre nagy betűkkel a rendőrség előtt már ismerős elferdített írás a következőket írta: *Üdvözet a 101-estől.* A rendőrségen a közelmúltban történt bombamerényletek után ezekben az ügyekben dolgozó tisztviselők hasonló aláírású és ugyanilyen írású fenyegető leveleket kaptak. Ebből könnyű arra következtetni, hogy a most meghiusult két merényletet ugyanazok tervezték, akik az Erzsébetvárosi Kör elleni végzetes merényletek és az utána következő bombamerényleteket elkövezték. A kézigránátokat holnap Csepelre viszik ki, ahol mind a kettőt szét fogják szedni.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Az Est gondnokának vallomása alapján előállították a rendőrségre Beumel Józsefet, a ki kétszer járt Az Est szerkesztőségében, ahol könyvrodományt akart gyűjteni. A rendőrség őrizetbe helyezte Beumelt, de még nem bizonyos, hogy személye kapcsolatba hozható-e a merénylettel? A kézigránátokat Csepelre szállították, felrobbantásuk azonban még nem történt meg. Az Est közli, hogy főszerkesztője Miklós Andor egymillió korona külön jutalmat ad annak, aki a merénylet nyomára vezet.

Budapestről táviratozzák: A bomba merénylet kísérletének ügyében a rendőrség tovább nyomoz. Horváth rendőrfőtanácsos ma kihallgatta dr. Kertész Józsefet, aki nemrégiben figyelmeztette Rassayt, hogy merénylet készül ellene, de ő ezt hajlandó leleplezni és ennek a meghiusításában közreműködni bizonyos összeg ellenében. Ma beidézték a rendőrségre Rassayt és szembevitették vele Kertészt. Kertész mai vallomása zavaros és ellentmondó volt, de a rendőrség nem tulajdonít ennek különösebb jelentőséget. Ma Propper Sándornét is beidézték, aki megismételte vallomását a csomagküldés ismert részleteiről. A rendőrségen különben ma megjelent Orbán, az Az Est gondnoka és elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt egy gyanús külsejű fiatalember kereste Miklós Andort. A fiatalembert azonban nem engedték Miklósához. A gondnok szerint ennek is szerepe lehetett a merénylet ügyében. A rendőrség ebben az irányban is keterjesztette a nyomozást.

HIREK.

Budapest viz nélkül.

(El kell zárni a megrongált vízvezetőket.)

Budapestről táviratozzák: Tegnap szakértő-bizottság vizsgálta meg a megrongált káposztásmegyéri vízvezetőket. Kiderült, hogy az ikercsatorna teljesen víz alá került, az árvíz pedig alámosta a legfontosabb csatornát, aminek eredménye lett a katasztrófa. Ha javítani akarnak, akkor el kell zárni az egész csatornaszakaszt, mert ha a cső tovább reped, akkor teljesen hasznavehetlenné válik. Buzáth Ferenc tanácsnok kijelentette, hogy a baj nagyságát és terjedelmét még mindig nem állapították meg. A javítás hosszú időt vesz igénybe. Lehet, hogy hetekről, lehet hogy hónapokról van szó. Addig is valamilyen ideiglenes megoldással kísérleteznek. Ha ez sikerül, a hét végére lesz víz.

— A trónörökös-pár Velencében. Rómából jelentik: Károly trónörökös és felesége ma Velencébe érkeztek.

— A belügyminiszter Aradon. Georgescu János prefektus értesítést kapott, hogy Vaitoianu Arthur tábornok, belügyminiszter holnap Aradra érkezik és két napot fog Aradon tölteni. A belügyminiszter szombaton Kisjenőre, a volt József főherceg-féle uradalomba utazik.

— Verekedés a porosz országgyűlésen. Berlinből táviratozzák: A porosz országgyűlésen botrányos jelenetek játszódtak le. A szónoki emelvény körül ökölharc is került a sor. A kommunisták Heilmann képviselőt gazembernek nevezték és meg akarták verni. A képviselőnek csak nagynehezen sikerült elmenekülnie.

— Nyolckor kezdődik a tanítás. Az aradi tanfelügyelőségre ma felsőbb helyről utasítás érkezett, amely elrendeli, hogy az aradi elemi iskolákban a tanítást reggel nyolc órakor kezdjék meg. A tanfelügyelő értesítette az iskolaigazgatókat, hogy március hó elsejétől kezdve reggel nyolc órakor kezdjék meg a tanítást. — Itt említjük meg, hogy az Aradon felállítandó új elemi iskolák felépítését a jövő hónap közepén már meg is kezdik. A megyében szintén építenek új iskolákat, még pedig egyletökre kettőt.

— Magyar-cseh szénegyezmény. Prágából jelentik: A magyar-cseh tárgyalások eredménye az, hogy Csehszlovákia átengedi területén a Magyarországra feladott szénzállományokat, Magyarország pedig kötelezi magát, hogy bizonyos szénmennyiséget az ostrau-karvini szénbánya területéről vesz át. A hosszadalmas tárgyalásoknak ez az egy szénegyezmény az eredménye.

— Nem emelik a kenyér árát. Az aradi pékek megbizottjai ma délelőtt megjelentek Georgescu János prefektusnál és kérték, hogy több nappal ezelőtt előterjesztett áremelési kérésüket teljesítse. A prefektus kijelentette, hogy a kenyér árának emelését semmiféle formában nem teljesíti és még mérsékelt áremelést sem engedélyez. Az elutasítást azzal indokolta, hogy most fekszik a kereskedelmi miniszter előtt a buza- és lisztárak emelésére vonatkozó tervezet és majd ha a miniszter döntött ennek a tervezetnek a dolgában, akkor lehet szó a kenyérárak emeléséről is. Egyelőre azonban az eddigi kenyérárakon kötelesek a pékek továbbra is a kenyeret árusítani.

— Lemondott a zsidók szövetségének elnöke. Bucurestiből jelentik: Dr. Stern, a belföldi zsidók szövetségének elnöke ma váratlanul lemondott elnöki tisztségéről. Stern úr. kommunikét tett közzé, amelyben kijelenti, hogy változatlanul ki fog tartani továbbra is meggyőződése mellett és tisztségéről csak azért mond le, hogy fiatalabb erőnek adja át helyét. (Rador.)

— Halálozás. Juhász Nyitó Pál állategészségügyi főfelügyelő ma reggel 55 éves korában elhunyt Chisineun. (Kisjenőn.) Feleségén és gyermekein kívül nagyszámu rokonság gyászolja. Temetése február 23-án délután egynegyed öt órakor lesz Chisineun (Kisjenőn.)

— Nagy tűz egy tébolydában. Newyorkból jelentik: Az itteni tébolydában tűz ütött ki, amelyben 7000 elmebetegét ápolták. 22 bejeg és 3 ápolónő a lángokban lelte halálát. Tekintve a tűz gyors továbbterjedését, az ápolók számottevő részét sikerült megmenteni. Az egyes cellákban levő súlyosabb betegek megmentése azonban már lehetetlen volt. A katasztrófát minden valószínűség szerint rövidzárlat okozta. Az örültekházával szemben levő filmgyár is teljesen leégett. A kár több mint egy millió dollár.

— Készülődnek az oroszok. Konstantinápolyból jelentik: A fekete-tengeri kikötőkből érkező utasok beszélnek, hogy a szovjet-kormány nagy katonai előkészületeket tesz. (Rador.)

— Egymillió cseh korona pénzügyi politikai kiképzésére. Prágából jelentik: Masaryk elnök egymillió koronát adományozott oly alap létesítésére, melynek jövedelme oly egvények kiképzésére használandó fel, akik pénzügyi politikai ténen Rasin méltó utódai lesznek. Az elnök az alapítvány ügyében kéziratot intézett Malypctr belügyminiszterhez, a miniszter ferelnök helyetteséhez, amelyben felszólítja a kormányt, hogy minél előbb nevezzen ki pénzügyminisztert, aki Rasin méltó szervesen tovább fejlessze és hagyományaihoz ragaszkodik. Rasin utódjait Englis dr-t emlegetik, aki ugyanabból a pártból való, mint Rasin és egy ízben már volt pénzügyminiszter és Pospisl dr-t, a prágai városi takarékpénztár főigazgatóját.

— Petroleum-termelők tiltakozása. Ploestiből jelentik: A petroleum-termelők szövetségének elnöksége nyilatkozatot tett közzé, amelyben tiltakozik a kormány azon eljárása ellen, amellyel a földalatti termékek nacionalizálását akarja elrendelni.

— Matematikai problémák az ókorban. Neidenbach Emil tanár a Mérnök- és Építész-Egyletben ma folytatta és befejezte sorozatos előadását, melynek tárgya a szög három egyenlő részre való osztása. E problémával kapcsolatosan ismertette Hippias, Nikomedes és Archimedes éleselmű munkásságát. Jövő csütörtökön Mesziényi Emil tart előadást a műselyemről.

— A vasárnapi ATE. estély rendezése tisztelettel felkéri mindazon urhölgyeket, kik a cukrászdába, pezsgősátorba, büffébe és kormarába hozzájárulásukat felajánlották, sziveskedjenek adományukat vasárnap délután a Fehér Kereszt napjérmébe felküldeni. Egyébként az összes előkészületek befejeződtek és ezúton is értesítik a közönséget, hogy meghívót nem adnak ki a műsoros estélyre.

Megszűnik az aradi repülőállomás

(Román társaság létesít Aradon központot.)

A Franco-Romana francia repülő-társaság, amelyben román érdekeltségek is vannak, az elmúlt évben repülőjáratai részére, amelyek Páris és Konstantinápoly között közlekedtek, Aradon repülőállomást létesített. A repülőjáratok Aradon keresztül hónapokon át közlekedtek. A téli időszak beálltával a társaság megszüntette repülőjáratait és úgy határozott, hogy február 15-én ismét megkezdí. E hónap elején ki is bocsájtotta az új személy- és csomagszállítási terítét. Február 15-ike elmúlt, azonban a repülőjáratok még mindig nem indultak meg. Erre vonatkozólag érdeklődve olyan érdekes adatokat tudunk meg, amelyek valószínűsítik, hogy a Franco-Romana aradi repülőállomását végleg megszüntette.

A Franco-Romana már két évvel ezelőtt tárgyalásokat kezdett a jugoszláv kormánnyal, hogy a páris-konstantinápolyi állomását Belgrádban állíthassa fel. Ez sokkal egyenesebb ut lett volna, mint ha Aradon létesítí az állomást.

— Olcsó cukor jön Aradra. Értesülésünk szerint a kormány a közeljövőben tíz vagon cukrot küld Aradra, amelyet 14—18 leies árban osztanak szét a lakosság között.

— Ismét összedől egy ház. Ma délelőtt telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a Str. Alexander Gavra (Csernovits Péter-utcában) egy rozoga állapotban levő ház a nagy esőzések következtében beomlott. Az eső teljesen szétmosta a falakat úgy, hogy az egyik oldalal és a tetőzet egyszerre omlott be. Szerencsére a lakásban nem tartózkodott senki és így szerencsétlenség nem történt.

— Perzsa, smyrna, etb. szönyegek szakszerű javító műhelye a Spárta szövömuiparban, Bohus-palota.

— Tüdőbajos, golyvás gyermekek és felnőttek Jacomalt maláta csukamájolajat használnak.

Hamvas bőre hogy legyen Kaiser Borax-ot vegyen.

A faraó sírjában.

(Tutankhamen kincsét elbűvölte a világot.)

Kairóból jelentik: Luxorban megengedték a látogatóknak, hogy megtekintsék Tutankhamen faraó felnyitott sírboltját. Legelőször az újságírók szálltak le, akik az elragadtatás hangján számolnak be a sír csodálatos kincseiről. A sírkamra közepén — mint a Times tudósítója jelenti — négy istennő kiterjesztett karral, elbűvölő testtartásban őrzí a nemesvonalu, négyszögletes szarkofágot, mely minden valószínűség szerint a faraó hamvait rejti magában. Ezt még nem bontották fel, a ládákat sem, melyek szanaszét álldogálnak és ki tudja, mily meglepetéssel fognak szolgálni. Szépségük leírására nem lehet szavakat találni. Épp ily csodálatosak a harci szekerek s a királyi hajóhadat ábrázoló modellek. A bejárónál egy sárgacsőrű fekete fajattyút találtak. Ez a hattyu vezette jelképileg az elhunytat a nagy vízeken át a halottak országába. Tutankhamen sírja bizonyítja, — írja a Times tudósítója — hogy az emberiség

A jugoszláv kormánnyal azonban nem sikerült a meg egyezés és így kénytelen volt a társaság repülőállomását Aradon felállítani. Ez év elején ismét tárgyalásokat kezdtek Belgrádban ebben az ügyben, amelyek jelenleg olyan stádiumban vannak, hogy a társaság Aradról Belgrádba fogja helyezni a repülőállomást. A repülőjáratok tehát a tárgyalások befejezése után Páris—Bécs—Belgrád és Bucuresten keresztül közlekednek Konstantinápolyba.

Ha a Franco-Romana repülőállomását Aradról elhelyezik, egy másik társaság létesít repülőállomást Aradon. Egy romániai repülő-társaság azzal az érdekes tervvel foglalkozik, hogy a belföldi forgalomra létesítendő repülőjáratainak központját Aradra helyezi. Ez a belföldi társaság az ország minden nagyobb városában szándékozik Aradról gépeket indítani. A terv keresztülvitele esetén Aradról bármelyik városba legfeljebb néhány óra alatt el lehet jutni.

fejlődése nem egyenletesen fölfelé halad, hanem haladás és visszaesés egymást váltogatja. Ma, amikor Európa civilizációjának alapjait megrendültek, mélységes tisztelettel és hódolattal kell visszafordulnunk ez ősi korszak felé, melyben az emberiség a civilizáció ily hihetetlenül magas fokára feljutott. Tutankhamen kincseit valószínűleg nem szállítják a kairói múzeumba, amint eredetileg tervezték, hanem részükre a Királyok völgyében külön múzeumot állítanak fel.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 22.) Dollár 206, márka 0.01.50, szokol 6.20, dinár 2, francia frank 13.50, magyar korona 0.06, Kifizetések: Budapest külföldi 12.50, belföldi 16.50, Bécs 325, Berlin 0.01, Prága 625.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Február 22.) Kifizetések: Páris 12.57, Berlin 0.0092, London 970, Newyork 207, Milano 10.15, Zürich 40.10, Bécs 0.0031.50, Prága 6.25, Budapest 0.08.60, Valuták: Napoleon 780—800, márka 0.01.15—1.20, léva 1.25—1.28, török lira 1.25—1.30, angol font 950—970, francia frank 13—13.10, svájci frank 40.50—41. lira 9.70—10, drachma 2.32—2.40, dinár 1.90—2, dollár 210—212, lengyel márka 0.0065—70, osztrák korona 0.0030—31, magyar korona 0.07.50—8, szokol 6—6.20.

Zürichi nyitás. (Február 22.) Berlin 0.023750, Newyork 531.50, Milano 2575, Prága 15.80, Budapest 0.18.50, Belgrád 5.05, Varsó 0.013750, Bécs 0.0075, bélyegzett 0.0075.

Zürichi zárlat. (Február 22.) Berlin 0.0235, Amszterdam 210.80, Newyork 531, London 2504, Páris 3265, Milano 25.75, Prága 15.75, Budapest 0.17.75, Belgrád 5.10, Bucuresti 2.60, Varsó 0.01.40, Bécs 0.007475, bélyegzett 0.0075.

Budapesti devizaközpont jegyzése. (Február 22.) Napoleon 10300, angol font 13290—13590, dollár 2675—2875, francia frank 173.50—183.50, lira 136.50—142.50, márka 9.12.50—14, osztrák korona

0.04—4.20, leu 73.50—74.50, szokol 84—88, svájci frank 530—550, dinár 28.20—28.95, lengyel márka 0.0725—8.25, léva 16—17, hollandi forint 1110—1145.

Irodalom, művészet

* A színház heti műsora. Péntek: Bor. Gárdonyi Géza emlékünnepe. B. bérlet. Szombat: Kék mazur. C. bérlet. Vasárnap délután: Aranymadár. Este: Tul a Nagykrivánon. A. bérlet. Huszár Károly vendégfellépével.

* Ünnepi diszeloádást tart pénteken este a városi színház a hallhatatlan magyar író: Gárdonyi Géza emlékére. Legnagyobb szinpadai alkotását, a Bort hozza ez alkalommal színre. A diszeloádáson vendégként az aradi közönség régi kedvelt művésznője, L. Kiss Mariska is fellép. A Bor előadását Bérczy Lajos tanár konferansza vezeti be. Ez estén a helyáratok mérsékeltlen emeli a színház s a jövedelem egy részét Barics Gyula kezelési költségeinek fedezésére fordítja. Ebből az alkalomból Barics Gyula javára felülfizetéseket is fogad a színház igazgatósága.

* Grigorescu-kiállítás a Kulturpalotában. I. D. Stefanescu, az általános ismert és ünnepezt bucuresti-i főiskolai tanár vasárnap és hétfőn Grigorescu és Andreescu, a román festészet eme két óriásának eredeti képeiből egy rendkívül érdekes és szép kiállítást rendez a Kulturpalota kistermében. A képek magántulajdon lévén, nem eladóak. Ugyanezen a két napon a tudós tanár szabadeloádást fog tartani a „Román irodalmi délután” keretében és pedig vasárnap d. u. 5 órakor Caragiale román íróról, hétfőn d. u. 6 órakor „A román festészet fejlődéséről a XIX-dik században.”

* Uj szereposztásban kerül színre a legszebb Lehár-operett: a Kék mazur. A nagyszerű operett két vezető szerepét ez alkalommal először játssza Galetta Ferenc és Baiogh Böske.

* A vasárnapi előadások iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik. Vasárnap délután a mult héten bemutatott Aranymadár kerül színre premier-szereposztásban. Este Farkas Imre nagyhatásu operettjét, a Tul a Nagykrivánonot játssza a színház.

* A külföldi operaházak művészeinek aradi vendégjátéka március 16-án kezdődik az aradi városi színházban. A milanoi, dresdai, a berlini és a bécsi operaházak legkiválóbb művészei vesznek részt az együttesben s a közönség a szenzációs operaeloádások hírére már a jegyek legnagyobb részét előre lejegyezte. A színház igazgatósága ma értesítést kapott, hogy minden valószínűség szerint a kombinált operatársulattal együtt Máthé Rózi is Aradra érkezik s egy este a Carmen címszerepét fogja alakítani. Az operatársulat a Bohémekben, Bajazokban, Parasztbecsületben, Toscanban és Carmenben lép fel.

* Jubiláris előadás lesz március 1-én a városi színházban. A szintársulat kiváló éneke, Ladiszlay József 25 éves színészkedésének évfordulója alkalmából a színház igazgatósága tiszteletre diszeloádást rendez és Ladiszlay legfényesebb szerepében, a Rip van Winkle-ben lép fel. Ebből az alkalomból a Rip van Winkle legkisebb szerepét is a szintársulat elsőrendű művészei játsszák.

Dorian-film. Fáraó hitvese. a világ leghatalmasabb filmjének bemutatója szombaton az Apolloban.

Jegyek elővételben ma péntektől kezdve d. e. fél 11-12-ig, d. u. 4-8-ig válthatók. 13064

A volt főhercegi uradalom sorsa.

(Nem adható bérbe. Georgescu prefektus vetőmagot és búzát szerzett Bucarestben.)

Jelentette az *Aradi Közlöny*, hogy Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye és a város prefektusa Bucarestbe utazott, ahonnan több napos tartózkodás után ma érkezett haza Aradra. A prefektus a fővárosban aktuális megyei ügyeket intézett el a különböző miniszteriumokban. Eljárt, hogy a megye részére megfelelő mennyiségű vetőmagot utaljanak ki és hogy a megye inséges területei részére búzát és kukoricát küldjenek. A prefektus tárgyalt még József főherceg kisje-női uradalmának kérdésében is, a melynek az ügye már régen húzódik. Az elkobzott uradalom nagy részét egy társaság akarta bérbevenni és ott mintagazdaságot berendezni. A társaság bérleti ügye azonban mindmáig nem volt elintéztett dolog és ezért a társaság a berendezési munkákhoz hozzá sem foghatott. Georgescu János prefektus az *Aradi Közlöny* munkatársának a következőket mondotta bucuresti utjának az eredményeiről:

— Sikertült elérnem, hogy a megye részére, miután a termelőknek nem mindenütt áll megfelelő mennyiségű vetőmag rendelkezésükre, vetőmagot utaljanak ki. Már elintéztett dolog, hogy 20 vagon zab

és 50 vagon búzavetőmagot kap a megye. A megyének több olyan vidéke is van, amelyekben részben rossz volt a termés, részben pedig nem is gabonatermelők és ezeken a lakosság inséget szenved. Ezek részére 300 vagon búzát és kukoricát eszközöltem ki, a mely a közeljövőben meg fog érkezni Aradra. A szekesváztrált József főherceg-féle uradalom egy részét, 3160 holdat egy részvénytársaság akarta bérbevenni. Ebben az ügyben is eljárám, hogy döntsék el, mi legyen ennek a birtokrésznek a sorsa. Az illetékes miniszter a bérbevétel iránti kérelmet elutasította és kijelentette, hogy ezt a birtokrészt is a kisje-női és a környékbeli parasztság-dáknak kell szétosztani. A miniszternek az az intenciója, hogy nagy birtokok ne maradjanak és a felosztott birtokok mind parasztság-dák kezébe jussanak. Közbenjár-tam, hogy Nagylák községe április elsejétől közjegyzőséget és járásbíróságot kapjon. Ez a kérelem is teljesülni fog. Az illetékes miniszteriumtól engedélyt kapott a megye arra, hogy tekintettel a megyei iskolahiányra, az evviki a volt József főherceg-féle uradalom-ban jókarban levő istállóépületet iskolává alakíttassa át.

Mozi.

A Fáraó hitvese.

(Sajtóbemutató az Apolloban.)

A Fáraó hitvese című filmben Aachmes egyiptomi fáraó története van megírva, aki összekériül Theois sal egy gyönyörű görög rabszolgánövél s akinek végezete most már e leány kezében van. Semlak, az Etiopia fejedelem visszaköveteli rabnőjét, háboru lesz a dologból, melyben a sors nem kedvez a fáraonak. A veszteség dühe a görög rabszolgánövél királynövél lett Theonis ellen irányul, megkövezik s mikor szerelmét holtan látja, a trón lépcsőjéről élettelenül bukik le a testben és lélekben megtört fáraó. Olyan művészek mint Wegener, Wasserman, Liedtke, Lidia Salmanova és Dagn Szervaes játékában maga a történet is lebilincselő és megkapó, de ami felejtethetetlenül nagyszerűvé avatja a képet az Lubitsch Ernő nagyszerű rendezői munkája, amely káprázatos technikával állítja be a jeleneteket, tömegeket parancsol a vá szontra és a forró égöv országának levegőjét lehelte ki minden szereplője. A nagyszabású filmet szombaton mutatja be először a színház.

Az emberi szívek leghatalmasabb érzésének: a szerelemnek tragédiája s egyszersmind mindent megbocsájtani tudó ereje nyer élő alakot az Apolló színház nagyszerű ujdonságában, mely nemcsak témájával, hanem a kivitel-lal is lebilincseli a nézőt. A film-nek nagy sikere volt s a színház pénteken előjára vetíti a képet.

* Vina ismeretlen életébe visz az Uránia ujdonsága, melyet pénteken vetít utoljára a színház. Izgalmas, érdekes történet ez, melynek fargya egy petroleum után kutató mérnök kalandja. A bűnök egész sorozatát kísérlík meg a mérnök ellen s amikor már minden veszve látszik, jön a megváltás és a derék ember megmenekül hogy jutalmat nyerjen hűségéért és áldozatkészségéért.

* A cayenni rab, Viktor Hugó. „A nyomorultak” szerzőjének híres regénye filmben szombaton kerül bemutatásra az Urániában. A hatalmas film egy fogoly élettörténetét tárgyalja, mely telve van idegizgató bonyodalmakkal és fordulatokkal.

A szerkesztésért: **KAROLY JÓZSEF** felel.

Cenzurat: **Dr. V. MARCOVICI**

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

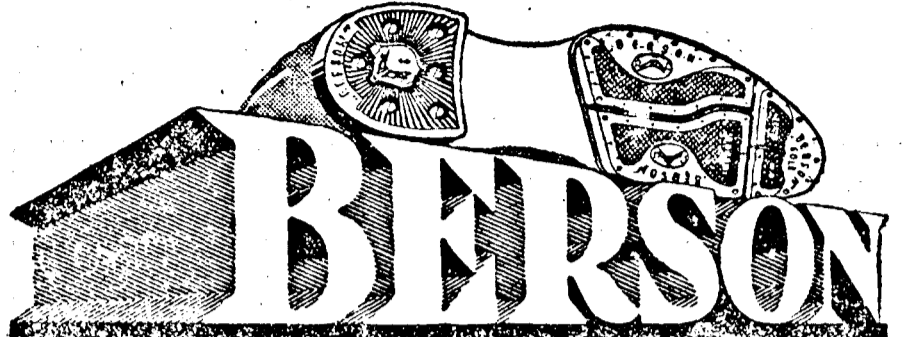
Nyilatkozat.

Az Aradi Közlöny mai számában a Mold-üggyel kapcsolatban szereplő Horváth József műszerész nem azonos velem, mert én semmi néven nevezendő üzleti nexusban sem Mold Józseffel, sem társaival nem voltam és üzletemben érdekeltségük nincs.

HORVATH JÓZSEF malomberendezési és műszaki üzlet-tulajdonos Str. Gen. Berthelot No 1.

13741

Radio Hirdetési Iroda 2987/s. sz.

GUMMISAROK ÉS GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Üzv. Juhász Nyitó Pálné és leánya úgy a maguk mint a rokonság nevében megtört szívvel tudatják, hogy Iorron szeretett férje, legjobb édesapja és rokon

Juhász Nyitó Pál

állategészségügyi felügyelő

folyó hó 22-én reggel háromnegyed 6 óraker életének 55-ik, boldog házasságának 22-ik évében az Ur kiszámit-hatatlan akarata folytán hirtelen el-hunyt.

A megboldogult földi maradványai folyó hó 23-án d. u. egyneked 5 óraker fognak a román. kath. egyszáz szer-tartása szerint a chineu-i (kisjenői) r. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise a meg-boldogult lelki üdvéért f. hó 26-án d. e. fél 9 óraker a kisjenői román. kath. kegyuri templomban fog az Egek urá-nak bemutatni. 926

Kisjenő, 1923 február 22-én.

Aldás és béke legyen drága peral felett!

Allandó raktár! :-: Allandó raktár!

„Victoria“

vatta, kötszer, gummi-áru és betegápolási cikkek aradi lerakata. 18771

HEHS és KLEIN

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám.

PALYAZATI HIRDETMENY.

Panatul-nou (Ujpanád) német-ajku községnél egy irnok azonnal alkalmazást nyer, hivatalos nyelv teljes ismerete szükséges.

885 Előljároság.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postafők, 12231

Fr. H. Soltan, betegkiszéles

diplomás tanácsos révén, ráállak meg a vizsgálatlan asszonyok len-erővel a szerkesztés ellenében a közönséget megtérltem.

10 darab borszivattyu 6/4"

System Heinrich az Egyes. Gép és Fémárugyár

Budapest, készítménye darabonként Lei 3400.- arban

raktárról azonnal szállítható. Vezérképviselőt

Schillinger Andor

vas és műszaki cikkek ARAD,

Str. Eminescu (Deák F. u.) 16.

Írásmunkát

elvéallal, olcsó árban, 13063

Gép- és gyorsírást, szerződéásokat és költségvetéseket a leg-pontosabban és leggyorsabban készít:

Gartner írógépüzlet, Strada Metianu (Forral-utca.)

Kifutó fiu

jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóhivatalban

HA AZT AKARJA hogy mindig szép, fehér kezei és finom lágy arcbőre legyen. Fiatal üdeségét és szépségét csak akkor nyeri el — ha használja ápolásul az „ELYSEE” krémet nappalra, vagy éjjelre „ELYSEE” kenőcsöt. Minden ismerősének ajánlja — ha bebizonyosodott annak csodás hatásáról. Nincs többé széplője, ha használja az „Elysee” „Disorét”-et és Kölni víz csodás hatása szert. **Az összes Parfümeria „Elysee” Paris készítményeinek. Főraktár: KIGYÓ nagydrogueria ARAD**

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

JÓLFOZÓ szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cim a kiadóban. 4000

FIATAL HAZSPAR házmesteri állást keres. Az asszony takarítást is vállal. Miskolc Katalin Piata Liceului (Jókay-tér) 3. 898

KONVENCIÓS KERTÉSZ szerény igényekkel felvétetik április 1-re. Cim a kiadóban. 901

BOLTI SZOLGA és egy jövevényes fiú tanulónak fizetésével azonnal felvétetik. Weigl cégnél Piata Avram Janou 9. 908

MINDENES főző kis családnak keresetért. Jelentkezni Bulv. Carol (Erzsébet-körút) 26. emelet balra. 910

JÓMEGJELLENŰ fiatal fűszeres segéd azonnal felvétetik a Csokoládé királyhoz, Str. Metianu (Forray-u.) 924

TANULÓ LEANYOK felvétetnek felsőruha varráshoz. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a., II. emelet, udvari feljárattal. 923

HAZISZOLGA nőtlen, jó bizonyítvánnyal rendelkezésel felvétetik. Virágos kert ápolásához és egyéb részesül. Cim a kiadóban. 915

PERFECT GYORS és gépirónót keres márc. 1-re. Fedolgyár, Str. Dobra (Bockó-utca) 5. sz. 18064

MINDENES szakácsnőt keres mielőbbi belépésre. Fedolgyár, Str. Dobra (Bockó-utca) 5. szám. 18064

ANSTÄNDIGES kinderliebendes deutsches Fräulein wird zu 2 Kinder gesucht. Adresse in der Administration 927

REJÁRÓNŐK ajánlkozom. Str. Pescarului (Thököly Imre-utca) 20, Budánál. 930

Vétel és eladás.

BUTOR. fülhalmozott raktár miatt, ebédli és hálószobák olcsó áron kaphatók Wiesenfeld, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) 12071

NAGY KONSZÓLTÓKÖR eladó. Cim a kiadóban. 921

ELADÓ jókarban levő Singer varrógép. Bulv. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 28., házmesternél. 918

VALÓDI SVEICZI hímzések és betétek nagy választék. Valantien és filét csipkék minden szélességben. Hofmann Sandorál, Arad, Fischer Eliz-épület. 919

ELADÓ egy 6 HP. cséplőgarnitúra teljesen funkcionális új szíjjakkal ellátva. Nagyzerend, házszám 172. Kopka Antal. 925

RÓVID ZONGORA keresztmetszű, kitűnő hangú eladó. Uranus-iroda, főpostával szemben. 13004

VIZMENTES ponyva 8x4 méteres, létkarok, függönyök, két mellek fölül, szmirnászönyegek 4x6 12 ezer Leiert eladó. „Uranus” iroda, főpostával szemben. 13008

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászönyegek, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Butev, Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

Egy 8-as HP. cséplőgép Máv. gyártmány, keresztmetszűvel együtt eladó. Bauer Jakob Aradul-Nou (Ujarad) F6-ut. 869

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket, és hegedűket a legmagasabb árakon. Kerpel Iró könyvtáraszkedése. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szönyegek, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

ELADÓ egy magánjáró gőzcséplőgép Claiton Schutlevorth-féle. Nicolae Ursu Curtici 430. 813

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub börgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Eliz-palota.) 13576

ELADÓ zongorák, perzsa szönyegek, hálószobák, tükrök, szmirnászönyegek, festmények, függönyök stb. Keresünk, perzsa szönyegek, zongorákat, pianókat, mindennemű ingóságokat. Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

EBÉDLŐ PERZSASZÖNYEGEKET sürgősen keresünk megvételre Savoy-cég (Kereskedelmi iskola mellett.) 13782

CONVOCARE

a Societății Anonimă Fabrică de Sifon și Capete de Sticle de Sifon a Ospătarilor din Arad Societate Anonimă sub lichidare

la adunarea generală extraordinară

de lichidare care se va ține în Arad la 4 Martie 1923 a. m. la ora 11 în sala de sedință a Societății (Arad, Strada Consistoriului Nr. 22.)

Ordinea de zi:

1. Raportul Comitetului de lichidare asupra rezultatului de lichidare și propunerea lichidatorilor asupra împărțirii averii Societății pentru acționari și asupra eventualelor pretenziuni.

2. Raportul Comitetului de Supraveghere despre controlul activității Comitetului de lichidare și hotărârea asupra absolvirii Comitetului de Supraveghere și Comitetului de lichidare.

3. Pentru verificarea procesului verbal desemnarea alor 2 acționari.

4. Dispoziție asupra premiului lichidatorilor și a Comitetului de Supraveghere, propuneri asupra depunerii cartilor comerciale, precum și declararea desființării Societății.

5. Eventuale propuneri.

Dni acționari sunt rugați a depune acțiunile ou 1 și înainte de adunarea generală extraordinară de lichidare la F. Wilhelm Szűcs, Strada Alexandri (Salac-utca) Nr. 3.

Arad, la 21 Februarie 1923.

Comitetul de lichidare a Societății de Sifon și Capete de Sticle de Sifon a Ospătarilor din Arad Societate Anonimă sub lichidare.

Alota Steigerwald, președint și lichidator. Gusztav Braun și F. Wilhelm Szűcs, lichidatori. Comitetul de supraveghere: Iuliu Engel, președint, Wilhelm David, Françoise Wild, Stefan Prolich, m. p.

Ingatlan.

KERESÉK megbízóim részére bérházakat, magánházakat, birtokokat, 8—10 kat. hold szőlőt Galsán, Világoson, Muzskán. Haasz-iroda, Str. Romanului (Zrinyi-u) 6. szám. 13516

GAZDÁLKODÁSRA alkalmas ház 680 □-l telekkel, parasztházzal, istálló, kocsiszin és sertésdől 140.000 Lei, belvárosi bérház 100 ezer Lei készpénzzel átvehető. „Uranus” iroda, főpostával szemben. 13004

KISEBB magánház lakással 55.000 Leiert sürgősen eladó, 8—4 szobás magánházak, szőlők, birtokok előjegyzve. Díjtalan felvilágosítást nyújt „Argus”, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13414

VAROSLIGET közelében földszintes ház 8 szobás lakással. Sarok tisztelet részlet-fizetésre. Üzletház magyar és német közegben 70 ezer Leiert. Földszintes ház 4 szobás lakással 160 ezer Leiert eladó. Haasz-iroda, Str. Romanului (Zrinyi-utca) 6. 13516

MEGHÍVÓ.

Az Aradi Vendéglősök Szikviz és Syphonizgyár Részvénytársaság felszámolás alatt

RENDSZERVÉLŐ FELSZÁMOLÓ KÖZGYŰLÉSÉT

1923. március hó 4-én délelőtt 11 órakor a társaság helyiségében tartja meg, melyre ezennel az összes részvényeseket meghívja Arad, Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 22.

TÁRGYSOROZAT:

1. A felszámoló bizottság jelentése a likvidálás eredményéről és a likvidálónak a javaslata a részvénytársaság vagyoniának felszámolása tárgyában a részvényesek számára és az esetleges tartozások fölött.

2. A felügyelő-bizottság jelentése a felszámoló bizottság működésének ellenőrzéséről, valamint határozathozatal, úgy a felszámoló-bizottság, mint a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvényről.

3. A jegyzőkönyv hitelesítésének két részvényes kijelölése.

4. A felszámoló bizottság és felügyelő-bizottság díjainak megállapítása, határozathozatal az üzleti könyvek letétele tárgyában, valamint a részvénytársaság megszűnésének kimondása.

5. Esetleges indítványok.

A részvényesek kéretnek, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt 1 nappal tegyék le Szűcs F. Vilmos felszámoló-bizottsági tagnál Strada Alexandri (Salac-utca) 3.

Arad, 1923. február 21.

Az Aradi Vendéglősök Szikviz és Syphonizgyár R.-T. felszámolás alatt.

Steigerwald Alajos, elnök. Braun Gusztáv, Szűcs F. Vilmos, felszámoló-bizottsági tagok. Felügyelő-bizottság: Engel Gyula elnök. David Vilmos, Wild Ferenc és Prolich István, 1. tagok. 929

ELADÓ Str. Cogalniceanu (Mikes-utca) 20. számú sarokház. Üzletnek, műhelynek alkalmas. Értekezni ugyanott. 13190

STR. GELU (Almos-utca) 7. számú három szobás új magánház lakással eladó. 931

Üzletok.

KÁVÉHAZ nagy forgalommal, üzletnek is kiválóan alkalmas, belvárosban eladó. Savoy cég kereskedelmi iskola mellett. 13782

Ellátás.

HÁROM fiatalember teljes ellátásra felvétetik. Str. Horia (Széchenyi-u.) 4., ajtó 3. szám. 928

Különfélé.

BÉRBEVENNÉK zongorát vagy pianót. Cim Kelet hírlapirodában. 13064

ELVESZETT a hajó bal jobb oldali karzatán egy fekete lánc. Kérem a megtalálót „Generali” biztosító (Fischer Eliz-palota) jutalom ellenében adja át. 920

VILLANYSZERELÉST. csengőberendezést legolcsóbban vállal Schwarz műszerész Strada Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 12815

DIRECTE importált legfinomabb eredeti norvég, kevéssé használt Cod-liver-oil. Csukamájolaj dr. Földes Béla gyógyszerész Arad. 12831

Megvételre kerestetik

használt, de üzemképes állapotban lévő 2 db. 60 cm. nyomtávu gőzmozdony, 1 db. 60 cm. nyomtávu benzínmozdony és egy drb. vasúti hídmerleg 15.000 kgr. hordképességgel. Ajánlatokat:

„Gőztűz” eimes Wallinger hirdetője Arad. továbbít. 13198

Eladó

1 drb. 1 $\frac{1}{2}$ tonnás

Deimler teher-autó,

esetleg a motor maga, vagy complete. Két drb. motoros tűzfavágógép, 1 drb. HP. oberusser benzínre és szivógázra: Timisoara (Temesvár) Tirol-u. 51. Galovics. 13654

Kisebb

birtokot haszonbérbe,

esetleg felesbe keresek. Megkeresést:

Juhász gazdatiszt, Cil, (Alcsill) kérek. 918

Dela esmisul judecatoresc de ocol Lipova.

Nr. G. 16—1923

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul esmis judecatoresc prim aceasta public, licitatie publica in baza decisului a judecatoriei de ocol din Lipova, No. G. 16—1923. in favorn lui Ravca Stoia mar. Blaguescu loc. in Varnita repr. prin dr. Heinrich Szegő adv. in Radna, pentru incasarea sumei de 2500 Lei capital si accesorii, in comuna Varnita in ziua de 3. Martie 1923. oarele 4 d. m. unde se vor vinde miscatoarele urmarite si anume:

Doua care de ian pretuite in 900 Lei.

Un q orz pretuit in 320 Lei.

Un m. p. paia de orz pretuit in 30 Lei. 922

Lipova, la 15. Februarie 1923.

SABASAN,

esmis judecatoresc.

BENZIN, PETROLEUM

különfélé

OLAJOK

állandóan kaphatók ugy tisztítottakban, mint hordókban:

Schuleri Testvérek és Társai cégnél

Dévan.

Bürgöncim: SCHULERI COMP. :- Telefon szám: 8.